

УДК 336.277

Ю. Ю. Вергелюк,  
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків та технологій,  
Державний податковий університет  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1773-6631>

А. А. Болдова,  
к. пед. н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків та технологій,  
Державний податковий університет  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5116-963X>

Н. В. Москаленко,  
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансових ринків та технологій,  
Державний податковий університет  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3725-2864>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.1.67

# РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ГАРАНТІЙ У СТИМУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Y. Verheliuk,  
PhD in Economics, Associate Professor of the Department  
of Financial Markets and Technologies, State Tax University  
A. Boldova,  
PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department  
of Financial Markets and Technologies, State Tax University  
N. Moskalenko,  
PhD in Economics, Associate Professor of the Department  
of Financial Markets and Technologies, State Tax University

## THE ROLE OF STATE GUARANTEES IN STIMULATING INVESTMENT ACTIVITY

*У статті розглянуто державні гарантії як інструмент державно-приватного партнерства, зокрема в частині стимулювання інвестиційної діяльності. Визначено теоретичне підґрунтя державних гарантій як способу стимулювання інвестицій, зокрема вивчено нормативно-правові засади надання державних гарантій. Систематизовано трактування поняття державні гарантії, які містяться в чинних нормативних документах та наукових працях. Визначено спільні та відмінні риси поняття та запропоновано авторське визначення його сутності, яке, на відміну від існуючих, включає ризикові аспекти та вплив на структуру заборгованості країни. В статті здійснено порівняння державних гарантій та прямих державних позик як інструментів залучення додаткових фінансових ресурсів в економіку країни. Виділено переваги та недоліки кожного з зазначених інструментів. Досить складною з позиції механізму реалізації є процедура надання державних гарантій в Україні. Описано діючий механізм їх отримання з акцентацією ролі державних гарантій як стимулу до інвестиційної активності та економічного відновлення. Розглянуто ризики, які супроводжують процес надання державних гарантій, зокрема кредитний, операційний та ризик ліквідності. Наведено перелік принципів, яких слід дотримуватись при управлінні цими ризиками. Зазначається, що погіршення макроекономічного та геополітичного становища України водночас посилює необхідність диверсифікації джерел залучення позикового фінансування в Україні, водночас підвищуючи ризики неповернення позичених коштів. Саме тому необхідним є забезпечення ефективного управління державними гарантіями та ризиками, що супроводжують їх надання. Зроблено висновок про необхідність активізації надання державних гарантій, які є важливим інструментом державної боргової політики та дозволяють забезпечити підтримку стратегічно важливих підприємств і галузей економіки, особливо в умовах підвищеної економічної турбулентності.*

*The article examines state guarantees as a tool for public-private partnerships, particularly in terms of stimulating investment activity. The theoretical basis of state guarantees as a means of stimulating investment is defined, with a focus on the regulatory and legal foundations for granting state guarantees. The article systematizes the interpretations of the concept of state guarantees as presented in current regulatory documents and scientific works. The common and distinct features of the concept are identified, and the author proposes a new definition of its essence, which, unlike existing ones, includes the risk aspects and the impact on the country's debt structure. A comparison is made between state guarantees and direct state loans as tools for attracting additional financial resources into the country's economy. The advantages and disadvantages of each of these tools are highlighted. The procedure for granting state guarantees in Ukraine is particularly complex from the perspective of its implementation mechanism. The functioning mechanism for obtaining them is described, with a focus on the role of state guarantees as an incentive for investment activity and economic recovery. The risks associated with the provision of state guarantees are discussed, including credit, operational, and liquidity risks. A list of principles to be followed in managing these risks is provided. It is noted that the deterioration of Ukraine's macroeconomic and geopolitical situation simultaneously increases the need for diversification of borrowing sources, while also raising the risks of non-repayment of borrowed funds. Therefore, it is essential to ensure effective management of state guarantees and the risks accompanying their provision. The conclusion is made that it is necessary to activate the granting of state guarantees, as they are an important tool of state debt policy and allow for supporting strategically important enterprises and sectors of the economy, especially in times of heightened economic turbulence.*

*Ключові слова: державні гарантії; гарантований борг; державний борг; державно-приватне партнерство; інвестиції; інвестиційна діяльність; економічне відновлення; боргова політика.*

*Key words: state guarantees; guaranteed debt; public debt; public-private partnership; investments; investment activity; economic recovery; debt policy.*

## ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ТА ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сукупність несприятливих чинників визначає турбулентне інвестиційне середовище в Україні. Це означає, що суб'єкти господарювання, гостро потребуючи додаткового зовнішнього фінансування, не мають доступу до ринку позикового капіталу з кількох причин. По-перше, наявна платоспроможність суб'єкта господарювання як позичальника є вкрай низькою, що створює ризики для кредиторів. Кредитоспроможність також є незадовільною, що унеможливує залучення позикових ресурсів. По-друге, кредитна пропозиція також є зжата через високі відсоткові ставки та ризики. Для запуску ефекту кредитного важеля в системі відносин позичальник — кредитор в умовах високих ризиків має з'явитись зацікавлений суб'єкт, який перейме частину ризиків. Цим суб'єктом є держава, яка виступає гарантом виконання зобов'язань. Для того, щоб мультиплікативно запустився даний механізм, окрім гарантування, держава повинна виконувати й інші суміжні функції в цьому процесі — контроль поетапності інвестиційних процесів, захист інтересів інвесторів та позичальників, інфраструктурна підтримка. Проте практика реалізації інвестиційних проєктів за участі держави як гаранта, зокрема в Україні, зіштовхується з рядом проблем. Невідпрацьованість механізмів взаємодії держави як гаранта з позичальниками, кредиторами та партнерами призводить до неузгодженості в її функціонуванні. Ця неузгодженість вимагає дослідження цих механізмів і обґрунтування теоретичних та практичних засад в її реалізації.

## АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанню державних гарантій та їх ролі в економіці присвячено чимало наукових публікацій. Проте, проблематика є складною та комплексною, що обумовлює необхідність постійного вивчення її окремих аспектів, особливо в умовах варіативності зовнішніх і внутрішніх чинників. Найбільшу цікавість в контексті даного дослідження становили праці: В. Башка [6], Т. Богдан, М. Ганцяка [9], О. Дмитрика [4], В. Зимовця, В. Кудряшова, Г. Кучер [5], О. Стирської [8], К. Токаревої [4].

## ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є теоретичне обґрунтування важливості ролі державних гарантій для стимулювання інвестиційної діяльності в рамках державно-приватного партнерства в Україні.

## ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Одним із механізмів сприяння залучення зовнішнього фінансування для відбудови та модернізації інфраструктури є державно-приватне партнерство (ДПП). Складність реалізації інвестицій за допомогою державно-приватного партнерства полягає в тому, що одночасно відбуваються процеси інвестування, кредитування, гарантування, кожному з яких притаманні власні ризики: кредитні, інвестиційні, бюджетні, рефінансування.

Огляд чинного законодавства підтверджує існування державно-приватного партнерства у формі надання дер-

Таблиця 1. Законодавче трактування поняття державних гарантій

Закон України «Про інвестиційну діяльність» [1]	Державні гарантії захисту інвестицій - це система правових норм, які спрямовані на захист інвестицій та не стосуються питань фінансово-господарської діяльності учасників інвестиційної діяльності та сплати ними податків, зборів (обов'язкових платежів). Державні гарантії захисту інвестицій не можуть бути скасовані або звужені стосовно інвестицій, здійснених у період дії цих гарантій. Державна підтримка для реалізації інвестиційних проєктів надається, зокрема, шляхом надання державних гарантій.
Закон України «Про державно-приватне партнерство» [2]	Державна підтримка здійснення державно-приватного партнерства може надаватися шляхом надання державних гарантій та місцевих гарантій.
Бюджетний кодекс України [3]	Державні гарантії можуть надаватися виключно у межах і за напрямками, що визначені законом про Державний бюджет України, на підставі: рішення Кабінету Міністрів України, міжнародних договорів України.

Джерело: систематизовано авторами.

жовних гарантій (табл. 1). Тлумачення державних гарантій в нормативних актах України має відмінності. Так, Закон України "Про інвестиційну діяльність" визначає державні гарантії захисту інвестицій, при цьому такі гарантії не можуть бути скасовані або звужені стосовно інвестицій здійснених у період дії цих гарантій. Дещо інший контекст розуміння державних гарантій міститься в Бюджетному кодексі України, де чітко визначається, що державні гарантії реалізуються суто як механізм ДПП та створюють підґрунтя для виникнення гарантійних зобов'язань — зобов'язань держави як гаранта повністю або частково виконати боргові зобов'язання суб'єкта господарювання — резидента України перед кредитором в разі невиконання таким суб'єктом його зобов'язань за кредитом (позикою) залученим під державну чи місцеву гарантію. Закон України "Про державно-приватне партнерство" розглядає державні гарантії як спосіб сприяння інвесторові у залученні фінансування, найчастіше проєктного фінансування, та залучення кредитних ресурсів від МФО.

Більшість вітчизняних науковців, фокусуючись на функціях та ролі державних гарантій, визначають їх як одну з форм державної підтримки суб'єктів господарювання. Дмитрик О.О. та Токарева К.О. стверджують, що державні гарантії не є доволі розповсюдженою формою підтримки суб'єктів господарювання (порівняно з іншими, наприклад, податковими пільгами, розсточенням або розсточенням податковими платежами). Науковці справедливо зазначають, що державні гарантії характеризуються ознаками державних запозичень, адже така форма державної підтримки суб'єктів господарювання надається на умовах платності, строковості, забезпеченості [4]. Кучер Г. розглядає державні гарантії як інструмент суспільного розвитку та акцентує на тому, що вони забезпечують фінансову базу соціально-економічного розвитку країни, адміністративно-територіальних одиниць, впливають на фінансовий потенціал економічних суб'єктів, формування відновлювальних процесів, стимулювання розвитку суспільства з урахуванням вітчизняних особливостей та економічної циклічності [5]. Науковиця справедливо підкреслює, що державні гарантії варто визначати з урахуванням сфер застосування (політична, фінансова, економічна, соціальна, безпекова тощо) та рівнів (мікро- та макrorівні, наддержавний); про-

голошених конституцією прав та свобод. Проте в сучасних умовах варто зосередити увагу на безпековій складовій державних гарантій на макrorівні, оскільки, якщо не забезпечується належний рівень боргової безпеки таких гарантій, усі інші позитивні прояви та ефекти для економіки нівелюються і навіть створюють ризики.

Саме тому слід звернути увагу на ліміти державних гарантій та їх розміри, які повинні корелювати з можливостями держави виконувати роль гаранта без шкоди власній платоспроможності. Бюджетним кодексом визначається лише розмір боргових гарантійних зобов'язань держави за портфелем кредитів банків-кредиторів, що надаються суб'єктам господарювання мікропідприємництва, малого та/або середнього підприємництва — резидентам України у розмірі, що не перевищує 80 відсотків загальної суми таких боргових зобов'язань за портфелем кредитів та 80 відсотків — за кожним окремим кредитом. В межах закону про бюджет України на відповідний рік відображається перелік та розмір таких гарантій.

Українська практика найчастіше демонструє використання державних гарантій для залучення фінансових ресурсів від міжнародних фінансових установ. В такому випадку держава гарантує захист від ризиків, що відображається в договорах і угодах. Так, в порівнянні з прямими позиками держави, які визначають розмір державного боргу, надання державних гарантій являють собою лише умовні зобов'язання, які у випадку своєчасного та повного використання звільняють гаранта від раніше прийнятих боргових зобов'язань. Виконання гарантійних зобов'язань має ймовірнісний характер, тоді як, виступаючи позичальником держава виконує боргові зобов'язання в безумовному порядку.

Державні гарантії є важливим інструментом державної боргової політики. Ключова роль полягає у стимулюванні та активізації інвестиційної активності в країні та наданні фінансової підтримки пріоритетним галузям економіки. Вищезазначене підтверджує наявність переваг державних гарантій як інструменту державної боргової політики в порівнянні з прямими позиками держави. В таблиці 2 відображено переваги та недоліки, що характерні для державних гарантій та прямих позик.

В той же час не можна однозначно стверджувати, що державні гарантії повинні привілеювати над прямими позиками. Якщо останні в сучасних умовах частіше залучаються для покриття бюджетних розривів та спрямовуються на поточні цілі, то залучені кредити за допомогою державних гарантій йдуть на довгострокове фінансування важливих інвестиційних проєктів. Держава гарантує не лише безумовне погашення позик і кредитів, але й сплату відсотків за ними. За гарантійними позиками держава несе фінансову відповідальність в повній мірі лише у випадку неплатоспроможності позичальника. Однак, і у випадку фінансової стабільності позичальника держава несе певні витрати, наприклад — на організацію та проведення конкурсу по розміщенню гарантій, оформлення гарантій, резервування грошових коштів на погашення і тому подібне.

Державні позики та державні гарантії — явища, які мають різні властивості. Державні позики проводить сама держава з ціллю залучення додаткових фінансових ресурсів, а державні гарантії — надаються другим

**Таблиця 2. Переваги та недоліки державних гарантій та прямих позик держави як інструментів боргової політики країни**

Державні гарантії	Прямі позики
<b>Переваги:</b>	
Ймовірнісний характер державних гарантій, а отже зменшення боргового навантаження; Доступ до нових джерел позикових ресурсів; Залучення інвестицій в пріоритетні галузі та важливі проекти; Перерозподіл ризиків між гарантом та позичальником; Невисока вартість запозичень для компаній порівняно з альтернативними джерелами; Інвестиційна спрямованість залучених фінансових ресурсів.	Висока гнучкість умов кредитування, як для кредитора, так і для позичальника; Швидкість отримання коштів, що дозволяє профінансувати нагальні потреби; Можливість залучати одночасно (в рамках одного договору) фінансові ресурси від різних фінансових установ; Відносно простіший механізм залучення; Менші корупційні ризики.
<b>Недоліки</b>	
Неефективна система надання державних гарантій є джерелом загроз борговій безпеці та створює додаткове навантаження на бюджет; Необхідність постійного моніторингу та контролю за ризиками; Необхідність дотримання умов кредиторів; Нав'язування кредиторами власних умов використання коштів, технологій, способів реалізації проекту.	Нарощення прямого державного боргу та борговий тиск на економіку; Борговий тягар, що перекладається на наступні покоління; В разі погіршення платоспроможності можлива втрата доступу до ринків позикових капіталів; Ефект витіснення.

Джерело: побудовано авторами.

особам з ціллю полегшення, або забезпечення їм можливості отримати позику. При цьому здійснення державних позик і надання державних гарантій призводить до формування державного боргу, який включає заборгованість за прямими позиками та за наданими гарантіями. Саме тому вважаємо, що вивчення державних гарантій в контексті впливу на сукупний борг країни — найважливіше завдання. Державні гарантії — це сукупність фінансових відносин, що виникають між гарантом в особі держави, позичальниками та кредиторами, носять ризиковий ймовірнісний характер та знаходять своє відображення у структурі державного боргу країни.



**Рис. 1. Процедура отримання суб'єктом господарювання державної гарантії для фінансування інвестиційного проєкту в загальному вигляді**

Джерело: побудовано авторами.

До того ж, якщо брати до уваги вплив державних гарантій та державних позик на структуру державного боргу України, то можна виявити очевидну особливість. Внаслідок прямого фінансування з державного бюджету дефіцит збільшується в момент отримання позики, натомість у випадку здійснення запозичень під гарантії уряду, дефіцит збільшується за настання терміну погашення гарантованого державою боргу. Також додаткові витрати бюджету, пов'язані з тим, що ставки позик під державні гарантії вищі, ніж ставки за державними запозиченнями. Слід погодитися з тезою про те, що державні гарантії дають змогу компенсувати частину витрат на здійснення державними корпораціями квазіфіскальних операцій, пов'язаних з виробництвом товарів і послуг, нижче за економічно обґрунтований рівень. Тобто тут державні гарантії — це одна з форм відшкодування державою зазначених витрат [6].

Процедура отримання кредиту під державні гарантії є багатоетапною та непростю (рис. 1).

Для того, щоб залучити кредитні кошти під державні гарантії здійснюється відбір інвестиційних проєктів на основі конкурсу. Дані про інвестиційні проєкти розміщуються у Державному реєстрі інвестиційних проєктів та проєктних (інвестиційних) пропозицій. Наступним етапом є проведення експертної оцінки на предмет економічної ефективності та отримання експертних висновків.

Позитивний експертний висновок дозволяє перейти до наступного етапу — прийняття рішення про визнання державної допомоги допустимою. Це рішення приймає Антимонопольний комітет України на підставі Закону України "Про державну допомогу суб'єктам господарювання" [7].

Чинний Порядок відбору інвестиційних проєктів для реалізації яких надається державна підтримка затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 року №835. Порядок містить перелік документів, які необхідні для відбору, критерії відбору, форми надання державної підтримки, склад та порядок роботи конкурсних комісій.

Під час отримання державних гарантій підприємством відбувається погодження надання таких гарантій з державними органами:

якщо мова про внутрішній довгостроковий кредит, або зовнішній кредит, погодження відбувається з Міністерством фінансів України;

якщо мова про внутрішній короткостроковий кредит погодження відбувається з органом виконавчої влади, який здійснює функції з управління державною власністю, або Міністерством економіки України (якщо функції управління державною власністю здійснює КМУ).

Лише після проходження цих усіх процедур підприємство може звернутися до Міністерства економіки України чи іншого уповноваженого органу з заявою та відповідними документами (копія рішення) про погодження умов кредиту.

Про надвисоку ризиковість державних гарантій стверджують українські науковці. Будучи одночасно важливим чинником впливу на прискорення модернізації господарського комплексу України, державні гарантії неодмінно породжують боргові ризики. Потребує вдосконалення політика управління державними гарантіями, зокрема в частині забезпечення ефективного управління ризиками неповернення кредитів. Ретроспективний аналіз боргової ситуації в Україні підтверджує цю тезу. У 90-х роках переважна більшість гарантованих зобов'язань поверталася за рахунок державного бюджету України, що стало причиною зниження обсягів видачі кредитів під державні гарантії в 2000-х роках. З 2010 року рівень витрат за гарантованими зобов'язаннями держави різко зріс, а загальний обсяг бюджетних коштів, витрачених у 2004—2012 роках на виконання зобов'язань держави за позичальників, що отримали кредит під державні гарантії, можна порівнювати з такими значущими видатками:

- у 16 разів вищий ніж обсяги державного пільгового кредитування освіти;

- у 34,9 разів вище обсягів кредитів наданих на будівництво (придбання) житла для НП та НПП;

- у 3 рази більше обсягу державного пільгового кредитування індивідуальних сільських забудовників;

- у 7,6 рази вище обсягів кредитів фермерським господарствам;

- у 2,8 рази вище обсягів пільгового довгострокового державного кредитування молодих сімей на придбання житла [8].

Значна частка гарантованого боргу в структурі сукупної заборгованості України перед кредиторами за останні роки мала тенденцію до зменшення, проте залишалась значною і коливалася в межах 10%. А проблеми управління державними гарантіями залишаються актуальними і на сьогоднішній день. "Обґрунтованими та слушними є думки про те, що варто звернути увагу і на проблему освоєння коштів, які отримує Україна внаслідок запозичень у МФО на реалізацію тих чи інших програм. Через низьку інституційну спроможність як державного сектора, так і приватного, діючих проєктів залишається дуже мало. При цьому, чимало позик від МФО отримують приватні структури під державні гарантії, тим самим збільшується заборгованість держави" [9]. В цьому руслі потребують подальшого вивчення проблеми ефективності управління державними гарантіями та гарантованим державним боргом.

До ризиків пов'язаних з наданням державних гарантій, відповідно до чинної нормативної бази належать:

- кредитний ризик;
- операційний ризик;
- ризик ліквідності.

Для забезпечення ефективного управління цими ризиками необхідно дотримуватись певних принципів [10]:

- безперервності;
- економності та ефективності;
- узгодження завдань з управління ризиками із завданнями з управління гарантованим державною боргом;
- відсутність конфлікту інтересів;
- інтеграції;
- постійного моніторингу;
- повноти характеристики;

- історизму;
- толерантності;
- системності.

У випадках, коли суб'єкти господарювання не можуть самостійно виконати свої кредитні зобов'язання, держава, відповідно до взятих на себе гарантійних зобов'язань, здійснює виплати за такі кредити з Державного бюджету України. Такі виплати проводяться на умовах визначених у відповідних договорах, незалежно від передбачених у законі про Державний бюджет коштів. Вони відображаються як надання бюджетних кредитів на користь суб'єктів господарювання, чий боргові зобов'язання були гарантовані та погашені за рахунок бюджетних коштів.

Саме тому особливу увагу в процесі надання державних гарантій слід звернути на фінансові ризики. При цьому сучасні умови характеризуються, як несприятливі для суб'єктів господарювання і часто є причиною погіршення їх фінансового стану та платоспроможності, що унеможливує виконання зобов'язань перед кредиторами за позиками отриманими під державні гарантії.

В цьому руслі слід звернути увагу на класифікацію суб'єктів надання державних гарантій серед підприємств. Першу групу становлять установи сектору загального державного управління. Здійснюючи запозичення під державні гарантії відбувається викривлення статистики державних фінансів і зростання додаткових витрат бюджету. Друга група — підприємства, що здійснюють квазіфінансові операції. Державні гарантії за рахунок нижчої вартості залучення позик порівняно з негарантованими позиками, надають державі змогу компенсувати всі, або частину квазіфінансових витрат підприємств. Третя група — підприємства, що не здійснюють квазіфінансові операції. Надання державних гарантій таким позичальникам викликає виникнення заборгованості в позичальників перед державою в результаті виконання нею гарантійних зобов'язань при настанні гарантійних випадків [6].

## ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Державні гарантії є важливим інструментом державної боргової політики, що дозволяє активізувати інвестиційну діяльність та забезпечувати підтримку стратегічно важливих секторів економіки. Їх застосування сприяє залученню іноземного капіталу та фінансування довгострокових інвестиційних проєктів, знижуючи кредитні ризики для інвесторів та позичальників. У порівнянні з прямими позиками, державні гарантії забезпечують більш гнучкі умови кредитування та дозволяють перерозподілити частину ризиків між державою, кредиторами та позичальниками. Водночас ці гарантії мають ймовірнісний характер, що знижує миттєве боргове навантаження на бюджет. Проте реалізація таких механізмів в Україні зіштовхується з проблемами недосконалості нормативно-правової бази, складністю процедур відбору проєктів та значними ризиками для боргової безпеки держави.

Проаналізувавши чинне законодавство України здійснено розгляд поняття державних гарантій як одного з інструментів ДПП. Приділено увагу науковим підходам щодо трактування цього поняття та його економічної сутності. Запропоновано авторське визначен-

ня сутності поняття. В контексті впливу державних гарантій на інвестиційну діяльність та структуру державної заборгованості здійснено їх порівняння з прямими позиками з фіксацією переваг та недоліків обох інструментів. Описано схему реалізації інвестиційних проєктів за допомогою державних гарантій з акцентацією на можливі ризики та перепони.

Подальший розвиток системи державних гарантій потребує комплексного підходу, що включає вдосконалення законодавства, посилення контролю за процесами інвестування та підвищення прозорості процедур надання гарантій. Особливу увагу слід приділити визначенню лімітів гарантійних зобов'язань, а також запровадженню механізмів управління ризиками, пов'язаними з виконанням таких зобов'язань. Ефективна реалізація державних гарантій може стати дієвим інструментом відновлення економіки в умовах турбулентності, залучаючи інвестиції у ключові інфраструктурні та інноваційні проєкти, водночас забезпечуючи стійкість державного боргу.

#### Література:

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 №1560-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>
2. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 №2404-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Дмитрик О.О., Токарева К.О. Державні та місцеві гарантії як форми державної підтримки суб'єктів господарювання. *Право та інноваційне суспільство*. 2019. №2(13). URL: [https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Dmytryk\\_Tokareva13.pdf](https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Dmytryk_Tokareva13.pdf)
5. Кучер Г. Державні гарантії як інструмент суспільного розвитку. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2019. № 42. С. 113—128. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/economics/article/view/2943/3232>
6. Башко В.Й. Державні гарантії: ризики фіскальної розбалансованості. *Економіка в умовах сучасних трансформацій*. 2016. № 3. С. 29—42. URL: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbu/cgiirbis\\_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE\\_FILE\\_DOWNLOAD=1&Image\\_file\\_name=PDF/econprog\\_2016\\_3\\_4.pdf](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/econprog_2016_3_4.pdf)
7. Про державну допомогу суб'єктам господарювання: Закон України від 01.07.2014 №1555-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text>
8. Стерська О.І. Особливості процесу інвестиційного кредитування під державні гарантії. *Бізнес Інформ*. 2013. № 2. С. 91—94. URL: [https://www.business-inform.net/pdf/2013/2\\_0/91\\_94.pdf](https://www.business-inform.net/pdf/2013/2_0/91_94.pdf)
9. Вергелюк Ю., Ганцяк М. Державні гарантії в контексті забезпечення боргової безпеки. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2024. № 2 (14). С. 95—102. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/311>
10. Положення про управління ризиками, пов'язаними з наданням державних гарантій, та розподіл таких ризиків між державою, кредиторами і позичальниками: Постанова КМУ від 23 лютого 2011 р. No131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/131-2011-%D0%BF#Text>

#### References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine "On investment activity", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text> (Accessed 16 December 2024).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On public-private partnership", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (Accessed 16 December 2024).
3. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), "The Budget Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (Accessed 16 December 2024).
4. Dmytryk, O.O. and Tokarieva, K.O. (2019), "State and local warranties as forms of state support of economic subjects", *Pravo ta innovatsiine suspilstvo*, vol. 2(13), available at: [https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Dmytryk\\_Tokareva13.pdf](https://apir.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/Dmytryk_Tokareva13.pdf) (Accessed 16 December 2024).
5. Kucher, H. (2019), "State guarantees as an instrument of societal development", *Formuvannia rynkovoї ekonomiky v Ukraini*, vol. 42, pp. 113—128, available at: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/economics/article/view/2943/3232> (Accessed 16 December 2024).
6. Bashko, V. Ye. (2016), "Public guarantees: risks of fiscal imbalance", *Ekonomika v umovakh suchasnykh transformatsii*, vol. 3, pp. 29—42, available at: [http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbu/cgiirbis\\_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE\\_FILE\\_DOWNLOAD=1&Image\\_file\\_name=PDF/econprog\\_2016\\_3\\_4.pdf](http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/econprog_2016_3_4.pdf) (Accessed 16 December 2024).
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2014), The Law of Ukraine "On state aid to economic entities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18#Text> (Accessed 16 December 2024).
8. Styrskaya, O. I. (2013), "Specific Features of the Process of Investment Lending Under State Guarantees", *Biznes Inform*, vol. 2, pp. 91—94, available at: [https://www.business-inform.net/pdf/2013/2\\_0/91\\_94.pdf](https://www.business-inform.net/pdf/2013/2_0/91_94.pdf) (Accessed 16 December 2024).
9. Verheliuk, Y. and Hantsiak, M. (2024), "State guarantees in the context of ensuring debt security", *European scientific journal of Economic and Financial innovation*, vol. 2 (14), pp. 95—102, available at: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/311> (Accessed 16 December 2024).
10. Cabinet of Ministers of Ukraine (2011), Resolution "On the regulation of risks related to state guarantees and their distribution among the state, creditors, and borrowers", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/131-2011-%D0%BF#Text> (Accessed 16 December 2024).

*Стаття надійшла до редакції 16.12.2024 р.*